

13. Alles wordt nieuw

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat er in het Nieuwe Testament verhalen staan waarin Jezus mensen geneest.
- De kinderen ontdekken dat de genezingsverhalen van Jezus iets zichtbaar maken van het Koninkrijk van God: daar is geen pijn en verdriet, daar is het leven sterker dan de dood.
- De kinderen ervaren dat zij, net als Jezus, kunnen bijdragen aan het Koninkrijk van God.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

Het verhaal van de dochter van Jairus (Marcus 5: 21-43) is een goed voorbeeld van de genezingsverhalen in de evangeliën. De evangelist Marcus vertelt hier over een meisje dat op sterven ligt. Haar vader, Jairus, gaat naar Jezus. Hij smeekt Hem om met hem mee te komen en het meisje de handen op te leggen om haar te redden. Als Jezus bij Jairus thuis komt, is zijn dochter al gestorven. Jezus zegt echter dat het meisje niet gestorven is, maar slaapt. Hij pakt haar hand vast en zegt in het Aramees "Talita koem" (meisje, sta op). En de dochter van Jairus staat op.

In dit verhaal is nog een genezingsverhaal 'verpakt': het verhaal van de vrouw die aan bloedverlies leed. Zij dringt door de menigte om Jezus aan te raken en zo genezing te vinden (Marcus 5: 25-34).

Genezingsverhalen in de Bijbel zijn bij uitstek verhalen die kinderen aanspreken: 'lief hè, van God, dat Hij het dochtertje van Jairus beter maakte?' Een God die geneest, die 'beter maakt', past feilloos in het beeld van God waar wij kinderen graag mee doen opgroeien. Genezingsverhalen zijn geschikt om kinderen te leren over Gods goedheid: God houdt van alle mensen en wil niet dat ze pijn hebben. Omdat genezingsverhalen zo aanspreken, is het voor volwassenen en catecheten goed om door te denken over de thematiek 'genezing'. Wat willen de genezingsverhalen van Jezus ons over God vertellen?

Op verschillende plaatsen in de Bijbel wordt ziekte verbonden met zonde en straf. Dat gebeurt met name in het Oude Testament, zoals bij de plagen die de Egyptenaren treffen, maar ook in de evangeliën. In Johannes 5: 15 is de slotzin van een genezingsverhaal: "U bent nu gezond; zondig daarom niet meer, anders zal u iets ergers overkomen" (NBV). Maar in Johannes 9: 2-3 wordt de koppeling van ziekte aan zonde en straf juist doorbroken. De idee dat ziekte straf van God is, heeft dus wel Bijbelse wortels, maar het is niet te rijmen met de bevrijdende boodschap van het evangelie.

De genezingsverhalen van Jezus zijn door Zijn vrienden en leerlingen doorverteld en 'na Pasen' ook op schrift gesteld. Dat wil zeggen, nadat zij aan den lijve hadden ervaren dat de dood bij Jezus niet het laatste woord had. Het verhaal van Jezus' opstanding, de basis van het christelijk geloof, lezen we terug in alle evangeliën. De genezingsverhalen van Jezus zijn eigenlijk ook opstandingsverhalen. Ziekte en dood horen niet bij Gods goede schepping. Waar mensen genezen, 'beter' worden, wordt iets zichtbaar van het Koninkrijk van God. Genezing is op die manier beeldend voor het Koninkrijk dat God heeft beloofd.

Maar soms worden genezingsverhalen als knellend ervaren. De 'Bijbelse verbinding' tussen ziekte, straf en zonde en de universele menselijke ervaring van ziekte als last, kunnen vragen oproepen. Als God mensen beter kan maken, waarom zijn er dan nog altijd mensen ziek? Geneest God ook nu nog? Zo ja, hoe dan? Misschien heb je zelf ook zulke vragen (zie *Persoonlijke voorbereiding*).

Als we kinderen willen leren over God en Jezus en de verhalen uit de Bijbel, moet er ook ruimte zijn voor hun (mogelijk knellende) vragen. Ook als het vragen betreft waar we geen antwoord op hebben.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Wat betekenen ziekte en gezondheid voor jou? Heb je zelf of in je naaste omgeving te maken (gehad) met langdurige ziekte of een handicap? Zo ja, hoe ga of ging je daarmee om? Hoe gaan of gingen anderen ermee om?
- Lees Marcus 5: 21-43. Hoe lees je dit soort genezingsverhalen? Roepen ze bij jou bijvoorbeeld vragen aan God op?
- Hoe verwacht je dat de kinderen in je groep op het verhaal van de dochter van Jairo zullen reageren?
- Herken je het Koninkrijk van God in de genezingsverhalen van Jezus? Hoe zou je dat zelf verwoorden?
- Wat zou je met de kinderen kunnen en willen delen over dit onderwerp?

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk een kopie van werkblad 13.1 mee vóór de bijeenkomst. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen.

Het is echter ook mogelijk om een vervangende opdracht te doen in plaats van werkblad 13.1 (zie *Verkenning*).

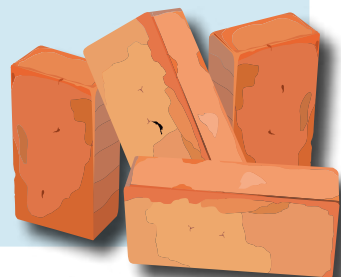
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Kopieën van werkblad 13.1 en 13.2 voor alle kinderen (werkblad 13.1 mogelijk van tevoren losgeknipt en meegegeven, zie *VOORBEREIDING*);
- Een grote kaars en iets om deze mee aan te steken;
- Voor ieder kind een waxinelichtje;
- Voor ieder kind een bijbel (NBV);
- Pennen;
- Een kopie van werkblad 13.3 (in kaartjes geknipt).

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Vertel dat het vandaag gaat over genezingsverhalen: Bijbelverhalen over Jezus en mensen die ziek waren en genezen werden.

Zet de grote kaars op tafel en geef ieder kind een waxinelichtje. Steek de grote kaars aan. Vraag de kinderen om daaraan hun waxinelichtjes aan te steken, voor iemand die ziek is. Ze mogen hun lichtjes bij de grote kaars zetten. Leg de gedachte hierachter uit: zoals we bij de grote kaars denken aan God die bij ons is, zo kunnen we bij de brandende waxinelichtjes denken aan de zieke mensen die we kennen.

Laat de grote kaars en de waxinelichtjes zo mogelijk branden en zet deze op een veilige plaats.

10 minuten

Verkenning

Ga met de kinderen in gesprek over ziek zijn. Zorg dat alle kinderen aan het woord komen, maar maak het gesprek niet te lang. Stel verkennende vragen, bijvoorbeeld: Ben je zelf weleens ziek? Of is iemand die je goed kent ziek? Hoe is het om ziek te zijn? Wat gebeurt er dan met je lichaam? Wat gebeurt er met je omgeving? Gedragen mensen in je omgeving zich dan anders? Wat kun je nog wel en wat niet meer? (Stel niet te veel verkennende vragen als de kinderen werkblad 13.1 nog moeten invullen, zie onder.)

Als je werkblad 13.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Ga met de kinderen in gesprek over wat zij hebben opgeschreven. Had je werkblad 13.1 niet van tevoren uitgedeeld, vorm dan tweetallen, deel bijbels uit en laat hen een genezingsverhaal opzoeken in het evangelie van Lucas.

Stel vast dat er verschillende Bijbelverhalen zijn waarin Jezus zieke mensen geneest.

20 minuten

Verdieping

Deel bijbels uit en laat de kinderen het evangelie van Marcus opzoeken. Licht zo nodig toe dat de evangeliën de eerste vier boeken van het Nieuwe Testament zijn. Het evangelie van Marcus is het tweede boek van het Nieuwe Testament. In de evangeliën staan de verhalen over het leven en de dood van Jezus. Vertel dat het genezingsverhaal dat vandaag centraal staat, eigenlijk een dubbel genezingsverhaal is. Laat de kinderen om beurten een vers lezen van Marcus 5: 21-43. Vraag hun om langzaam te lezen, zodat ook trage lezers mee kunnen komen. Probeer alle kinderen betrokken te houden door strategisch beurten te geven.

Stel na het lezen van het verhaal de volgende vragen: Welke twee mensen zijn genezen? Wat voor ziekte hadden ze? Lijken de twee zieken op elkaar? Wat doet Jezus? Wat zegt Jezus? De kinderen zullen waarschijnlijk opmerken dat de dochter van Jairus niet ziek was, maar dood. Aan wat voor ziekte zij leed, vermeldt het Bijbelverhaal niet. Vraag ook wat de kinderen van het verhaal vinden. Wat vinden ze mooi en wat niet?

Deel pennen en kopieën van werkblad 13.2 uit. Laat de kinderen de eerste opdracht doen. Het antwoord is te vinden in vers 41: "Talita koem" (meisje, sta op). Lees of zing vervolgens met de kinderen het lied op het werkblad.

Vraag de kinderen daarna wat dit lied volgens hen te maken heeft met het verhaal dat ze hebben gelezen. In het verhaal worden twee mensen van hun ziekte genezen. In het lied wordt alles nieuw en is er niemand meer ziek. En niemand heeft dan nog honger, verdriet, enzovoort. Vertel de kinderen dat het in het lied gaat over wat in de Bijbel het 'Koninkrijk van God' heet.

Geef de kinderen tot slot het volgende raadsel: Wat is er al wel én is er nog niet? Het antwoord is: het Koninkrijk van God. Leg uit dat de genezingsverhalen eigenlijk een soort plaatjes zijn waarin je alvast iets van het Koninkrijk van God ziet. Het is er al wel een beetje, maar nog niet helemaal. Vraag of de kinderen dat geloven. Geef zo nodig ruimte aan kinderen die willen vertellen over iemand die niet beter is geworden.

20 minuten

Verwerking

Laat de kinderen drie groepjes vormen. Geef elk groepje één van de kaartjes van werkblad 13.3. Leg kort uit wat de bedoeling is: op de kaartjes staan verschillende situaties voor een kort toneelstukje. De groepjes krijgen tien minuten om zich voor te bereiden en moeten dan hun toneelstukjes opvoeren. In het Bijbelverhaal ging het over Jezus, die mensen beter maakte. Nu gaan de kinderen bedenken en uitbeelden hoe zij een beetje zoals Jezus kunnen zijn en zelf mee kunnen bouwen aan het Koninkrijk van God.

Ga tijdens de oefentijd na of de opdracht duidelijk is. Help de groepjes zo nodig op weg. Laat hen na de oefentijd om beurten hun toneelstukje opvoeren voor de andere groepen. Vraag na elk toneelstukje aan het 'publiek' waarin het stukje lijkt op de genezingsverhalen van Jezus. Heeft het publiek iets gezien van het Koninkrijk van God?

5 minuten

Afsluiting

Laat de kinderen in een kring op de grond gaan zitten. Zet de grote kaars en de waxinelichtjes in het midden (en steek die zo nodig opnieuw aan). Geef aan dat het tijd is om tot rust te komen en af te sluiten. Bid of zing samen het Onzevader of spreek zelf een kort gebed uit waarin je iets laat terugkomen van wat er is besproken en gebeurd.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 13.1 – Een genezingsverhaal
2. Werkblad 13.2 – Alles wordt nieuw
3. Werkblad 13.3 – Toneelstukjes

Werkblad 13.1 – Een genezingsverhaal

OPDRACHT

Zoek in de Bijbel een verhaal waarin Jezus iemand geneest. Beantwoord daarna de volgende vragen.

1. Waar in de Bijbel staat het verhaal?

2. Wie is er ziek?

3. Om wat voor ziekte gaat het?

Vergeet niet om je blad mee te nemen naar de bijeenkomst!

Werkblad 13.2 – Alles wordt nieuw

OPDRACHTEN

1. Jezus sprak met Zijn vrienden in het Aramees. Ken jij Aramees? Na vandaag wel een beetje! In het Bijbelverhaal dat je net hebt gelezen, staan namelijk twee Aramese woorden. Vul ze hieronder in en schrijf de Nederlandse vertaling ernaast.

2. Lees of zing samen het lied hieronder.

Van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde

Nu gaan de bloemen nog dood, nu gaat de zon nog onder.
En geen mens kan zonder water en zonder brood.

refrein:

Stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw: de hemel en de aarde.

Nu ben je soms nog alleen. Nu moet je soms nog huilen.
En als je weg wilt schuilen, kun je haast nergens heen.

Nu heb je nooit genoeg. Nu blijf je steeds iets missen
en in het ongewisse of je ooit krijgt wat je vroeg.

Daar is geen zon en geen maan. Daar zal God ons verlichten.
Daar zullen alle gezichten vol van Zijn heerlijkheid staan.

Daar is geen dorst of verdriet. Daar zal God ons omgeven.
Daar is gelukkig leven en het eindigt niet.

Zing voor de eeuwige dag. Zing voor Zijn komst en zeg amen.
Zing voor de Heer die ons samen daar al van eeuwigheid zag.

Bron: Lam, H. en Burg, W. ter (1999). *Alles wordt nieuw*. Kampen: Voorhoeve.

Werkblad 13.3 – Toneelstukjes

Situatie 1

Tim wordt gepest op school. Nu is hij schoolziek.
Ron gaat bij hem op bezoek.

Situatie 2

Roos zit in een hoekje op het schoolplein te huilen. Gisteren was de
begrafenis van haar tante. Mieke zoekt haar op.

Situatie 3

Kevin en Aisha zien op het Jeugdjournaal een filmpje over hongersnood.
Ze komen in actie.